

Прихильники феноменологічної соціології стверджують, що зовнішній, світ людей є результатом їхньої діяльності, наслідком їхньої свідомості.

Завдання феноменологічної соціології полягає в тому, щоб пояснити, яким способом люди сприймають світ, упорядковують знання про нього та використовують у рутинному існуванні.

Не варто забувати про певний філософський напрям, як Етнометодологія.

Етнометодологія досліджує те, яким чином повсякденне життя є упорядкованим і суспільстві.

Етнометодологи досліджують, яким чином індивіди на основі знання та набутого життєвого досвіду використовують шляхи взаємодії один з одним незадумуючись про це. Предметом етнометодології є методи організації повсякденної діяльності, які є притаманними певній групі людей.

Традиційна соціологія, на думку етнометодологів, спотворює соціальні реалії, соціальний світ, оскільки вивчаючи цінності та норми, що є наслідком соціальних дій, не досліджує, якими методами використовуються ці норми та цінності самими індивідами.

Етнометодологію, концентрує уваги на міжособистісних взаємодіях, повсякденному житті, гуманістичній спрямованості.

Отже, цілком зрозуміло одне: поза суспільством людина існувати не може, адже її суть розкривається в соціумі, у зв'язках із собі подібними, в діяльності і спілкуванні.

Література

1. Філософія. Кредитно-модульний курс: Навч. посіб. / За ред. Р. О. Додонова, Л. І. Мозгового. – К. : Центр учбової літератури, 2009.

2. Соціальна реальність [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C

УДК 930.008

БІЛЕЙ Є.В., ОЛІЙНИК В.В.
Мукачівський державний університет

ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОГО БАРОКО

Період другої половини 17-18 століття називають епохою староукраїнської культури, тобто тієї, що передувала новій, створеній за останні три століття. Мистецтво тієї доби розвивається в стилі бароко, котрий проникає в усі культурні сфери і набуває свого розквіту у 18 столітті як відоме всьому світові «українське бароко».

Українське бароко утверджувало образи, які характеризували колективні, суспільні, національні риси народу в цілому. До естетичних особливостей українського бароко відносять багатобарвність, контрастність, мальовничість, посилену декоративність, динамізм і головне – небачену вигадливість форм.

Бароко стало першим універсальним напрямом новоєвропейської культури. Масове поширення культурних новацій свідчило про належність до

спільної цивілізації, але одна деталь могла мати різний смисл у різних культурах. Там, де перемогли феодальні сили й католицизм (Італія, Іспанія, Франція, Португалія), бароко було аристократичним мистецтвом, схильним до маньєризму та евфемістичної символіки. У протестантських країнах, де бароко поширилось пізніше, та в слов'янському світі (серед країн православного регіону бароко набуло найвищого розквіту в Україні) у культурі бароко поряд з високим стилем виявляються демократичні тенденції, розпочинається фольклоризація мистецьких жанрів.

Українське бароко 17 століття нерідко називають «козацьким». Це, звичайно, перебільшення, але якась частина істини в такому визначенні є, бо саме козацтво було носієм нового художнього смаку. Відомо чимало творів архітектури та живопису, створених на замовлення козацької старшини. Але козацтво не лише споживало художні цінності, виступаючи в ролі багатого замовника. Будучи насамперед величезною військовою і значною суспільно-політичною силою, воно виявилось також здатним утворити власне творче середовище й виступати на кону духовного життя народу ще й як творець самобутніх художніх цінностей. Козацькі думи, козацькі пісні, козацькі танці, козацькі літописи, ікони, козацькі собори – все це не порожні слова. За ними – величезний духовний досвід 17-18 століть, значну частину якого пощастило втілити у своїй художній діяльності саме козацтву. Все це залишило в культурній свідомості народу глибокий слід. А краса козацького мистецтва породила легенду про золоте життя під булавою гетьманів, про козацьку країну, країну тихих вод і світлих зір.

Стиль бароко найвиразніше проявився у кам'яному будівництві. Характерно, що саме в автономній Гетьманщині і пов'язаній з нею Слобідській Україні вироблявся оригінальний варіант барокової архітектури, який називають українським, або «козацьким» бароко. Позитивне значення мала побудова в Україні храмів за проектами Бартоломео Растреллі (Андріївська церква в Києві, 1766 р.). Серед українських архітекторів, які працювали в Росії, найвідоміший Іван Зарудний. У кам'яних спорудах Правобережжя переважало «загальноєвропейське» бароко, але і тут найвидатніші пам'ятки не позбавлені національної своєрідності (Успенський собор Почаївської лаври, собор св. Юра у Львові, а також Києво-Видубицького монастиря, Покровський собор у Харкові та ін.).

Особливим жанром образотворчого мистецтва доби бароко був іконопис (християнський становий культовий живопис – живопис восковими фарбами, мозаїка – в середні віки, а пізніше – живопис олійними фарбами). Одним з вагомих факторів еволюції іконопису в ці часи стало народне малярство. В іконописанні поєдналися риси середньовічного мистецтва з ренесансними. Це спостерігається в роботах таких майстрів, як Ф. Селькович, М. Петрахович, а в кінці XVII ст. – І. Руткович, Й. Кодзелевич, І. Бродлакович. Іконопис розвивався в ренесансно-барокових формах. Особливою пишністю та багатством декору відзначаються іконостаси Єлецького собору, Троїцької церкви в Чернігові та Преображенської церкви в Сорочинцях. В іконографії збереглися прийоми старої школи з її декоративністю, спостерігалась особлива

українська типізація Ісуса Христа, Богородиці та святих. Українські ікони, зібрані в музеях Києва, Львова, Харкова, Чернігова, свідчать про велику кількість іконописних шкіл. Загалом в іконописі збереглися прийоми старої іконографічної школи з її декоративністю.

Продовженням бароко став творчо запозичений у Франції стиль рококо. В ньому перебудовано Київську академію, дзвіниці Києво-Печерської Лаври, Софійського собору, головної церкви в Почаєві.

Література

1. Історія України в особах: Козаччина / Горобець В., Гурій В. – К.: Україна, 2000. – С. 30.
2. Макаров А. Світло українського бароко. – К., 1994. – С. 47.
3. Навчальний посібник / Зязюн І., Семашко В. та ін.; Ред. М.М. Закович – К.: Знання, 2007. – 567 с.

УДК: 314.8(477.87)"1959"

ВАРОДИ Н.

Закарпатський венгерський інститут імені Ференца Ракоці II

ПЕРЕПИСЬ НАСЕЛЕНИЯ НА ЗАКАРПАТЬЕ В 1959 ГОДУ

1 марта 1953 г умер И. В. Сталин. Период 1953-1964 года называют «оттепелью», периодом хрущевских реформ, десталинизации и либерализации. Советская жизнь протекала под лозунгами интернационалисткой дружбы, братства и взаимопомощи.

15-22 января 1959 г. в Советском Союзе провели перепись населения. Согласно данным переписи, общая численность населения Закарпатья составила 920.200 человек, что на 112 800 человек больше по сравнению с 1950 г. Таким образом, прирост населения составил 14%. 686 464 человек, то есть 74,6% населения, составляли украинцы [1, с. 10-11]. Венгров насчитывалось 146 247 человек, что составило 15,8% от общего числа населения [3, с. 103-105]. Другие источники называют касательно венгерского населения цифру в 154 738 человек [2, с. 104]. Но ни первый, ни второй вариант не отображают всю действительность. Ведь из-за репрессий (например, «маленький работа»), принудительных работ на Донбассе, преследований на религиозной почве или с целью лучшего трудоустройства, учебы и т.д., много венгров указывало другую национальность. Фактом при этом остается значительный прирост населения на протяжении 1953-1960-х годов. Рост численности населения на Закарпатье в 1950-х годах является следствием введения в регионе советской экономической модели. В городах были созданы большие промышленные объекты. В административных центрах также наблюдался рост промышленного потенциала, что требовало значительного количества рабочей силы. Нужны были кадры и для обновленных государственных органов. Руководящие посты получали в первую очередь надежные партработники, поэтому значительная часть кадров присылалась с другой стороны Карпат [1, с. 10-11].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>